

GYŰJTŐ: KRIZÁNÉ, MAGY ILONA

GYŰJTÉS IDEJE: 1966.

TART.: KIEGÉLMÉK

---

13 lap

FÖLDRAJZI RUTATÓ: KÁLMÁNCSA,
DARÁNT,
DRÁVAGÁRDONY
SOROSTUDVÁRHELY.

SZAKRUTATÓ: XXI

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖZS

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 1156-os TÉTELE ALÓL

1156

RIPPL-RÓNAI MÚZEUM
Kaposvár, Rippl-Rónai tér
Telefon: 26-74 Postafiók: 70
Kálmánca
1966.

Gy.: Nagy Ilona
A.: Sörös Györgyné 74 é.

Talán olyan 25-30 évvel ezelőtt történt. A mi szomszédunkban volt egy fiatal embőr. Elnősüt egy másik faluba. De ilyen elvált menyecskét vett el, oszt vőnek ment el. A menyecske gazdag vót, ez meg szegény. Ősz vót, krumplit szettünk, sose felejem el, gyütt neki az apósa. Aszongya a tesvérgyinek: - No, Jáni, hozzátok haza az Imrét a kórházból, nem lát a szemire! Mongya neki a tesvérgy: - Nem vót annak semmi baja idehaza. Jó van, majd megnézem holnap. Megnézte, tényleg, semmit se látott. De nem is tultak segiteni rajta, haza köllött hozni. Oszt elkütték a lábodi javasasszonyhoz, hogy nem nézné-e meg. Nem töttek-e neki valamit ugy, mer nem vót annak semmi baja sem. Hát viasszal ömtötte a javasasszony, csak egy rotyogott a tepsibe. Aszongya: - Ez a fijatalemőr nem ötthon van. Akkor montuk neki, hogy a kórházba van. Itt van ez a kontyos kurva, ez a felesége, ez tette vele. De majd én megmutatom, hogy látni fog, mer ezön orvos nem segít. Adott orvosságot, hogy avval mossák meg a szemit. No, asztán akkor hazahozták a kórházból. De akkor nem hitt nekünk az Imre, de asztá elmönt ő is a javasasszonyhoz. Arra emlékszök, hogy hazamönt a faluba, oszt agyon akarta ütni a feledégit.

Az ördög igön haragudott a papokra és levitte őket a pokolba. És egyet nem tultott levinni. Annak a kereszt meg a stóla a nyakába vót. Oszt előállt a kocsi, hogy leviszi. Ő meg csak aszt mondogatta, hogy ki ne vegyék a nyakából a köröszöt, meg a stólat, mert akkor neki vége. Mer ugye, ez isttenfélő pap volt. Mer addig az ördögök nem nyulhattak hozzá, mer az Isten nem engette. Igy nem tultak bevinni a pokolba. Hát eszt tudom.

Ezek a szépasszonyok? Ezek jártak szüni, fonni. Ezekkel járt a Luca asszony. Volt szűjűfájuk, daloltak, szüttek, fontak. Egy embőr mönt arra. Hívták, gyűjjön ő is mulatni. Nem mönt be. Oszt benézett az ablakon, hát, aszongya, láti, hogy lólábik vót. Ezek voltak, a boszorkányok. Láti, hogy öttek vacsoráltak. Lószar vót a gombocuk. Hát ez az embőr ugy megijett, hogy belehalt. Valami pincefélében voltak, ott mulattak. Abbiztos Isten, hogy ilyen boszorkán yok vótak régön.

Mas van minálunk egy embőr, csősz, az asz mongya, lefekütt itt a mező szélibe aludni. Oszt milyen csunyan elrántották a szépasszonyok az arcát mög a szömit. Egészen fülíg ért a szája. Mással is megtötték. Jártunk napszámba, egy lány lefekütt a földre, annak is elrántották.

A.: Péterfai György 88 é. /Gali bácsi/

Ma valaki mönt, oszt imádkozott, , oszt a tüzesember meglátta, fölült még a hátára is. De ha elkáromkotta magát, akkor elmönt. Hát szellem volt az is.

A.: id. Gali Istvánné 59 é.

Az én anyám, este, mikor hazagyöttünk a mezőről, akkor késón a favágaton belül elépett a szépasszonyok taljába.

Elesett, nem is tudott felkelni. Oszt a szája egészen a füléig elhuzódott. Már akkor én már jány voltam. Kihivattuk, a doktort, injekciózta, de az én anyám nem javult. Elmentem a barcsi asszonyhoz, oszt elvittem aszt a ruháját, amibe elesett, oszt megönttettem. És akkor az öntővízből itattam az anyámmal. Egy hét múlva helyrejött aszája, de beszélni nem tudott. Máromszor kellett megötennem Barcson. Az én anyám mindig mondta, hogy mikor beteg volt, minifig kigyót látott. Monta is, hogy őt aszép asszonyok egy kigyóval áldották meg. Kilenc évig élt, ezt is megronta a javasaasszony. Mikor az utolsó napját élte, memmonta nekem, hogy most őtőle elmegy egy kigyó., de aszt ne báncsuk. Már ugy is lett, nagy zuhogást hallottunk, az ajtószárfából gyütt ki, ott ment el mellettünk. Oszt odament ahhoz a favágó göcshöz, ahon elesett az anyám. En meg kimentem, oszt agyonütöttem, mer a hügom igen megijett. Mikor begyüttem, monta anyám, Na lányom, holnap este mikor a nap lemegy, meghalok. És meg is halt másnap napnyugtakor.

Aszt is beszéltek a régi időkben, hogy a kocsisoktaláltak ilyen kis gyufáskatujákat, oszt abba olyan kis ördögfélék voltak, olyanok, mint a mectelen egerek. Oszt ők csak ültek, a kocsisok, a járásban, ezek meg pucolták a lovakat. Mindig csak monták, hogy mit, mit, mit. Mindig a zsebükbe horták őket. Osztán el szokták dobni, mikor már nem kellett.

Gyüttem haza Szigetről, oszt egy öreg bácsi gyütt be hozzánk, osztá aluttejet kért az öreganyámtul. Mondom neki: -Nincsen nekem, papa, aluttejem, tegnap kiöntöttem. Édöstejet birok adni. -Nem baj, akármiyen, csak agyon. Itt a szomszédban van aluttej, oszt nem akartak nekem adni. Asz mongya, tuggya, hogy nekem nincs. Attam neki egy kis fazékkal, oszt mind megötte. Már ez völt a garabonciás.

Ás+id. Gorda József 88 é.

A garabonciás? Láttam is. Imádkozott egy fa tövében. Mikor meggyütt a röggelizés ideje, akkor bemönt egy házhoz, oszt kért tejet. Aszonta az asszony, hogy nincs neki. Bemönt egy másikhoz, ameg mingyá adott neki tejet. Azután vót mindeniknek gyűjtenivalója a rétbe. Amikor az volt, hogy elmönnek gyűjteni a réjükbe, olyan szél támt, hogy aki nem adott neki tejet, ugy evitte a szénáját, hogy a tizedik szomszédba vót. A másikat pedig, amelyik adott, azt nem bántotta. Már eszt láttam magam, ezt az embört.

A.: id. Kocsis Istvan 64 é.

Ujkuti emberek mesélték el. Valmikor régen ott történt. Ez ugy történt, hogy egy legényemberhöz eljárt a ludvérc, menyecske képében. És kérem szépen, a menyecske, ez, ludvérc volt. És mint szerető járt oda éccaka. És a fiatal ember közbe egy elsoványodott, hogy alig tudott dolgozni. Mer egész éjjel nem aludott, a menyecskével elcimborálták az éccakát. És a fiatal embört nyakon csipték, hogy mi annak az oka, hogy elgyávelodott. Volt ott a béresek között, mert ez szeke-res béres volt, egy akkori üdös öreg ember, aki ilyesmihez értett, hogy mit kell az ilyesmivel csinálni. És ennek az elfogására a

fijatal embörök, atöbbsiek is felfigyeltek, hogy hogyan kell ezt elfogni. Asz monta nekik: - Az abákokat, a szellőzőket a falon le köll zárni. Ugy, hogy ezem ne tuggyon kimenekülni. Az ajtókat is - levették a gatyamadzagokat, oszt avval lekötözték. Osztán lesték éccka. És így sikerült elfogni, mikor bemönt a fijatalembörhöz az istállóba - mer úgy mutatkozott, - mint - hogy sárga fény villódzott. Erre a fölfigyellők, akik lesték, gyorsan az ajtóra rohantak és lekötözték az ajtót. És így nem volt ereje tovább a ludvercnek. És így botokra kaptak és elkezdte így az istállót kutatni, de már akkor asszony képibe vót. Elkeszték hajhászni, de ő ügyesebb lett, mindig átváltozott, hol sárga fény lett, hol fekete árnyék, míg végre el nem fáratt. Amikor elfáratt, akkor tüzlánggal pusztította el az istállót, úgy nézett ki, mintha égett volna. Ekkor ijettek meg a fijatal emberek, mert azt hitték, ég az istálló, oszt kijabáltak, hogy hamar kinyitni az ajtókat, mer baj lesz. Így sikerült neki megmenekülni, anélkü, hogy kivégezték volna. A fijatal ember meg így szabadult meg tőle. És azt kiáltotta vissza, ezt már nő i hangon, : -Köszönheted az élő Istenednek, hogy kifogtál rajtam, mer különben lassan kitekertem volna a nyakadata. No, ez egyszer véget ért.

Az apám tesvérgyinek a napa a kisharsági pusztán lakott. És az öregasszony olyan rossz vód, hogy senkinek nem adott semmit se. A kóduzó is elátkozták, mer a turót eldugta a kászli alá, ott mökkukacosodott, mégse adott senkinek se. És mikor hgy meg akart halni, kocsizörgést hallottak, de semmit se láttak, csak egy nagy fekete kutya ment be az asztal alá. Mikor temetni akarták, hat embör mögéerte kivinni a csontját, pedig csak girhes öregas zony vót, csak csonty-bőre volt. Akkor abba az üdőbe voltak igen erős belgy lovak, és a temetőig hatszor elállták az utat, habosak lettek, akkora habok potyogtak róluk, mint az öklöm. Mikor a temetőkapuhoz értek, , huzik a koporsót, hát, tiszta üres volt. A fia monta a papna, hogy ne engeggye megnézni, mer ő tuggya, hogy az ő anyja nincs a koporsóban. A pap nem engötte megnézni, hogy nen löhet, el köll temetni. Mer az ördögök a temető kapuban elvitték a koporsóból. A fijának volt hat südeje, és attul estétül fogva hét südő ette a moslékot. Utötték, verték, de nem tutták elhajtani a kerítésbü. Röggelre mindig csak hat südő volt. Ez volt egy hétig. Akkor misét szolgáltattak, érte, így maratt el a hetedik südő. Hát, ez való igaz volt.

Boszorkány ---
Az édesapám mesélte, hogy ott hallotta a katonaságnál. Egy fiatal-embör meg a barátja együtt vótak inasok egy kovácsmestörnél. És annak a felesége, a kovácsné, boszorkány volt. És akkor azt mongya, hogy ők együtt aluttak a bajtársával. Ű alutt belül, a másik alutt szérül. Az asszo y bemönt és annak a fejibe dobott egy kantárt és lóvá változot és azon járt a Szent Gellért hegyre. Annýra lesoványodott, hogy az a másik mindig vallatta, hogy egyformát esznek, mér olyan sovény. Mer már nem birta el a nagykalapácsot. Akkoe egyszer asz monta nekije, hogyha teveled is úgy bánának, mint velem, te se néznél olyan jól ki. Akkor nem hagyott neki békét, hogy mesélje el, hogy hun jár az éjjel. Asz mongya: Neköm minden éjjel el köll vinnöm az-asszonyt a Szent Gellér hegyre mög haza köll hozni. asz mongya neki, na, majd Ű alszik szérül. Aszongya: Nem, mer te is tönkremégy. Elég nekem az én bajom. Demégis a másik alutt szérül. Amikor elgyütt az ideje, akkor beledobta annak a fejibe a kantárt, oszt az erős vitte el a Szent Gellér hegyre. Akkor ötöt odakötötte a fához, pazderját dobott elejbe. Akkor azt hallotta, hogy aki tudja venni a fejit a kantárból, az ujra embör lösz. Addig reszelte, míg ki nem huzta a fejit a kantárbul. Akkor az ablakon mögleste, hogy mit csinálnk. Hát tárvoltak, mit nem csináltak, mer vót ott embör is meg asszony is. Akkor mögövasta éfélkor, mikor a sorakozójuk vót, hogy melyik a gazdasszonya. Hát, a tizenkettedik vót

Ahogy gyűttek olvasta, mikor a tizenkettedik gyűtt, annak a fejibe dobta a kantárt. Akkor ló lött az asszony. Fölüt a hátára, oszt a bakancsa sarkával jól ódalba bökkötte az asszonyt. Akkor, mikor hazaért, főkétötte a mestört, monta neki, hogy szegény utas, vasalja meg a lovát, leesött a patkója. Föl izs vasaták a lovát, tizennyolc krajcárt fizetött érte. Akkor elmönt a városba, még egyet karétott, járatta az asszonyt a vasakkal. Mikor jól kijáratta, akkor, hazagyűtt, kivötte a kantárt a fejibül. Az asszony elmönt be, lefekűtt. Másnap az embör elmönt be a munkábül röggelit kérni. Hát az asszony beteg lött, nyögött az ágyba. Az embör mondí a legényöknek: Beteg az asszony, nem lesz kává, szalonnát köll röggelizni. Mikor röggel bemöntek röggelizni, az asszony befordut falnak. Mikor vége vót a röggelinek, akkor, aki fővasata, lerántotta róla a dunyhát. Nézze mög, mestör, ezér beteg! Rajta voltak kezén, lábán a patkók. Akkor monta az embörnek, hogy a másik azér olya n sovány, mer mindén este vitte a Szen Gellér hegyire. a boszorkányok ott jártak össze. Az este én evittem, ez hazahozott, oszt én vasatattam fő, én vótam az a szegény utas. És akkor az embör agyonlütte, monta, hogy kezdetben mér nem monták neki.

Edesapántól hal ottam ezt a tüzesember históriát is. Az az ember, akivel megesett, olyan gépészforma ember volt, és messze kellett neki a gépéhez járni. A munkanapja mikor lejárt, este hazafelé mönt és hosszas gyaloguton, mer a mezőbe laktak, kellett neki kersztbe kasba menni. Amikor hazafelé halad, messziről látott egy lámpafényt, aki ugyancsak feléje haladt, igen nagy léptekkel. Először el kezdett imádkozni. Aszt gondolta, hogy azzal majd el tudja téríteni. De csak jött a sárga fény vele szembe. Volt nála egy furkósbot, amikor közeledett hozzája a tüzesember, elkáromkodta magát és felemelte a botot, hogy rá fog ütni. És egy nagyot ugrott elől, melléütött. Ekkor utána, utána, csakcsak lépködött, de nem tutta utólélni, ment előtte szüntelen. Mi or közeledett a tanyáho, ahon lakott, már bátrabb volt, de nem érte utól. Egyszer elsötétedett előtte minden. A szomszédgyának elmesélte, az öreg ember volt, aszt mondotta neki, hogy nem kell ettől félni, fiam, ez nem bánt, ez elátkozott mérnök, aki rosszul mérte a földet, és tüzes emberré változott. Inkább meg kellett volna szólítani, akkor megszabadult volna az átok alól és nem kellett volna neki többet így csavarogni é éjszaka.

A borbélyrul masélték, hogy olyan vót, hogy félig megborotválta az embereket és kizavarta őket az üzletből. Akkor elátkozták, hogy se föld, se ég be ne vegye addig, míg eleven embert meg nem beretvál. És amikor meghalt, eltemették. És este hazamönt és hát minden este haza járt, mer hát reggel eltemették, este hazajárt. Akkor a pap három h fijatalembört megfogadott verasztani. És adott nekik egy tucat kártyát, hogy el ne álmosodtjanak. Mikor kártyáztak egy szömbe ült az ágygal. Látta, mikor a borbély megmozdult. Asz mongya: -El kő kimönnöm, csak kevergýétek a kártyát, Ekközbe a másik is észrevötte, hogy fölüt az ágyon, aszongya, én is kimögyök, mer nagyon ki köll mönnöm, aszongya. Asz mongya neki a harmadik: -Ne ám te is ugy tégy, mint a másik, hogy kinn maradj. Az ott csak keverte a kártyát, oszt mondogatta:

" Kártyázz Jancsi, ne félj, Jancsi,
Nem bánt téged senki, Jancsi!"

Mer az nem vette észre, hogy fölüt s borbély. Eccer a borbély mögfogta a vállát. és mutasztí, hogy üjjön a szoba közepire a székre. A Jancsi kénytelen volt volt már féltibe odaülni a székre. Elövötte a beretva eszközöket, nyakába teté a fehér ruhát a Jancsinak, szépen bepamacsolta, és mikor beretválta, odavitte nekina tüköröt, de nem szólt egy szót se. Mikor a Jancsi megnézte magát a tükörbe, aszongya:
-Álgya mög az Isten az urst, amér ilyen szépen mögberetvál. Aszongya:
-Álgyon mög tégöd is, Jancsi. Most mögmondhatod a papnak, hogy eltemethet.

mer többet ne gyűvök haza. Merel vótam átkozvs, hogy addig nem fogadhat be se ég, se főd, amig egy elvent meg nem beretvállok. Akkor aszonta neki, most lefekszök, takarj szépön be, ne féjjs semmit, csak maraggy itt. A másik kettő az ablakon leste, A Jancsi elmönt apaphoz, a pap adott neki 300 ft - ot. És a másik kettő is kérte a papot, hogy nekik is aggyon a 300 Ft-bul. A Jancsi asz monta: Ti kimöntetök, engöm megberetvált, ti nem kaptok a 300 Ft-bul semmit. Akkor másnap etemették és többet nem járt haza.

-A.: Göndör Gyula 61 é.

Darány, 1966.

Apám mesélte, hogy ő is szömélesen látott egy tüzesembert. Amint a rétön gyütt, valami világosságot látott, mindig gyütt feléje. Aszongya, kicsit be volt piázva, nála volt egy pintes üveg, hozzá akarta dobni. Akkor, amint hozzá akarta vágni, a kezivel, legalább egy km távolságra elvágódott tőle a sárga fény. Amikor beért, h zaért, monta nekik: -Na, most gyűjjetök ki, ha tüzes embört akartok látni. És az a lámpa erre-arra látszott, amerre a levegő hordta. Ez kérem, eddig tartott.

Itt az is megtörtént, hogy ha valaki elment lopni, fölverték a lábnyomát, oszt felakasztották a füstre. Aszt monták hogy akkor megtuggyák, ki a tolvaj, mer az elszárad, elsorvad.

Akkor csináltak olyat is, hogy borsót, haját is, meg ilyet is, össze raktak, oszt aki belelépett, aszt megrontotta.

Aki asszony szeretője volt egy e,bernek, annak a felsége fogta, fölverte a nyomát, és főtötte a füstre. Belerakott nyolc özvegyasszonytól összeszedett borsót, riencös /?/ békát, meg élesztőt, oszt főtötte a füstre vagy a kutba. Oszt ha kutba tötték, főpukfadt, a doktor nem is tudott rajta segíteni. A javasasszony monta meg, hogy a kutbul vögyék ki a rongyot, oszt akkor leapadt.

A ludvérce? ekete tiknak a tojását kell a hóna alá betenni, oszt három hétig hordozni köll. Mikor kikelt, az egy kicsike kis emberke aszt mongya, hogy mit, mit, mit. Oszt a világot, mindönt odához. Oszt ha nem köll már, a kor aszt köll mondani neki, hogy hozzon likatlan malomkövet, hát az nincs, oszt nem tud hozni. Az olyannak, akinek ludvérce van, tele van az ágya kenyérhajjal, mer az ott esik éjjel, mikor nem látja senki. A Nagy István apja is így szerezte a malmot, mer szegények voltak, oszt amikor az öregnek, ludvérce lett, annyi pénzük lett, hogy megvötték a lud malmot.

A.: Göndör Gyuláné 65é.

Mikor én gyerekágyba feküdtem, hát egy nagyfejű ember odaállit mellém De akkor nem lehetett ám szólni. En huztam a vánkost, oszt magamhoz huztam a gyereket is, osztán elmönt. De Istvándiban kicseréltek egy gyereket oszt olyan nagyfejű lett. Mer régen elcserélték a gyerekeket.

Tuggya, az uram elmönt cséplőgépet javítani este, oszt nem gyütt haza. Elindutam elejbe, mentem, amin mögyök, mögyök, gyün egy nagy istent telen asszony velem szembe. Tiszta feketébe, tugya. Amin mögyök, gyün v velem szembe. Toszta feketébe, tuggya. Amin mögáll, én is mögálltam. Hát, tuggya mögfordult, nézöm, lólába volt neki. Hát én majd halálra löttem, ugy estem be az ajtón. Ne mentem énsého. De ezek nem akarták elhinni.

A.: Göndör Gyuláné 65 é.

Osztán egyszer meg a testvérem gyött haza. Ez olyan igaz, mint ahogy itt mondom. Ezt nem felejttem el, míg a világon vagyok. Nem biza. Akkor, tuggya, az én testvérem, tuggya, kányittyá az ajtót, pedig már egy hónapja el volt temetve. Hát, tuggya, kivágta az ajtót, megin betötte, háromszor így volt. Ekkor én bezártam az ajtót, akkor mög az ablakhoz mönt. Ott rázta mög. Akkor nagy világosság támadt, nagy fényesség, oszt elmönt és többet nem gyött vissza.

A.: Gali József, 73 é.

Voltitt egyöreg kanász, igen öregvót. Osztán vannak itt olyan berkös részek, ha esik az eső, megtelnek vízzel, osztán olyan vizes. Hát, monta, hogy a Halál átállépte ezt a kenderáztatót ott a berekbe, Monták neki, hogy nem igaz ez Agyag bácsi. Nem hittük el, de az öreg erősítette. Ez volt a beszéd akkor, no.

Rokonyunk vót az, az monta, hogy Barcsba mentek, ott a katolikus temetőnél, elejbe állt egy fehér embör. A lovaka elejbe, oszt sehova se möntek a lovak. Várt egy darbig, várt, utóbb elmönt.

Mikor vihar akar lenni, a garabonciásnak van sárkánykigyója, az főszáll vele a levegőbe, oszt azért vana vihar.

A.: Fülöp János 83 é.

A Nagybereknél láttam én ezt. De már van ám 70 esztendeje. Még iskolába jártam. Akkor még navviz, meg nassár vót a Berekebe. Oszt egy nagy fába vót egy kigyó, az volt a garabonciásé. Én is láttam, mikor felületrá. Mer az annak a lova volt, oszt bemöntek egy nagy főjhőbe.

A.: Göndör Fülöp 68 é.

A régiek mesélték, hogyeznhozta a fölhöket, a garabonciás. Én látni nem láttam. De az tulajdonképpen sárkánykigyó hátn ült. Ahová az le-szállt, ahol megharagudott valamijé, ha nem kapott valamit, oda jeget bocsájtott. Legtöbbet tejet kért, de volt sok asszony, aki nem adótt neki,

Itt a temetőkerbe, ott fölül., mikor vőlegény voltam., a csapóéknál nézem, egy illető megáll ott, a kisajtójuknál, Hát szólok neki, azt hittem, valami ismerősük. Nem szólt semmit, csak elment. És az illető elment előttem. De én csak mentemutána, de nem értem el. Mikor oda-értünk egy uthoz, ami elmönt a forráshoz, ott eltűnt előttem. Nem ijette én meg, de ez tény és való volt. Pedig akkor világosságos volt, a boszárkányok még nem jártak, de ez mégis csak igaz volt.

Eccer emarattunk úgy tizenegy óráig, mer össze szoktunk járni akkoriban fíjatalok. Akkor észélettünk és én mentöm hazafelé. Hát elejbenm állt egy alak. De hogy mi volt, magam se tudom. Mög akartam rohamozni, de olyankor a semmibe fogtam. Hátrább ugrott, de hatalmas nagy alak volt, nagy darab embör. És akkor én fogtam, hogy mögütöm egy nagy hjaróval. Hát megütöm a semmit. Mi lett belőle, hát egy nagy bika és osztán támadott. Akkor osztán a harmadik ház előtt - odáig civakottunk, - ott eltűnt. Ott már én is igen citeráztam, hogy most mi a rosseb lesz. Pedig én nem félek a boszorkányoktól.

A.: Kánya Jánosné 59 é.

Bemönt eg y garabonciás agy asszonho, oszt kért tüle tejet, de az nem adótt neki. Mire kiért a faluból, gyött a nagy fölhö, zivatar. Azt is hallottam, hogy volt neki nagy kigyója, arra fölült, oszt ment a zivatarba,

Kiívnót az uram halászni a Blaatonon és egy nagy csillag volt az égen nagy farka volt, mint a nyirág seprő. Kérdezte az uram a tesvérgyitől, hogy mi az, oszt monta neki, hogy ott lovagol a ludvérc.

A.: Kovács Ferencné 69 é. A garabonciást úgy találták meg, hogy egy nagy főlhő jött és abba valami kigyóforma volt. Dörgés, villámlás volt, Nézték az öregek. No, hallitokée, jön a garabonciás. Mát meg is gyött a garabonciás. Akkora nagy eső lett, hogy majdnem térdig jártak vízben. Nem nagy heke- helen ám, fele faluban, fele mezőben, mongyuk. Így volt. És osztán akkor megszűnt az eső. Mát egy öreg ember gyött, tejet kért. És azt monta nekik, hogy aggyanak neki tejet. A népek gondukottak rajta, hogy ennek köll adni, mer ez a garabonciás lehet. Egy nagy kigyóval járt ám. Mikor jóllakott a tejjel, ement, oszt a kigyó volt alova. Most is látszik, mikor nagy felhő huz maga után egy sávot, oszt gyün a szél, oszt felpöndördik.

Ugy hallottam, hogy a ludvérc olyan kis emberforma, olyan kis valami votl. Monták az öregek, hogy hogyan keletkezett, de elfelejtettem. Szigetváron volt egy nagy gazdag ember, a nevit elfelejtettem, az igen szegény ember volt. De osztán volt nek malama, bolttya, meg mindene. Asztán asz mongyák, hogy mindig parancsolni kellett neki, mermonta, hogy mit, mit, mit. Na nem parancsolt vol na neki, nekiment volna a gazdájának. Mikor megeléget, akkor azt monta neki, hogy menj el, hozzál likataln malomkövet. No, ekkor eltávozott. Akkor monták hogy aki meggazdagodott, annak ludvércé van.

A.: Sziács Sándorné, 61 é.

Drávagárdony

Nagyapámtul hallottam, hegy- szögénytül. Régen tartották, ugye, hogy boszorkányk vannak, Böndéék előtt, ott felugrott egy fekete tyuk, féllábra, oszt meg akarta fogni, de hiába. Nem tutta. Éa asz monta, hogy szöröncséd, hogy lejárt az idő. Mer éjfélt volt.

Mikor az apám tesvérgyihöz jártak a bátyáim, oszt a réten, mikor mentek éjjel, ott lo vak legeltek. De nem tutták megfogni őket, mer nem volt álluk. Oszt azok is monták hogy szöröncsédjük, mer éjfélt van.

---Mát aztat monták, hogy ott fekütek az istállóban a fijatalok, Amint ott fekütek, meghallik, hogy valaki feji a marháikat, éjfélt idején. Mikor főkötek, hogy megnézik, ki az aki feji a marhákat, nem láttak semmit. Megén lefekütek, megén hallnak. Akkor ig y osztán az ember, mikor másoccor fölköt, azt monta, hogy No én addig nem fekszik le, feleség, amig meg nem találom, hogy kiez, mi ez. Na osztán így akkor fölvette a villát, osztán asz monta, hogy nem báni, akár mi, ő megöli. Osztán így akkor az ember össze-vissza kereste az istállóban, mindenhun, Mát az ajtó be volt zárva, oszt nem tutta, hogyan gyött volna be valaki. No, osztán ott az istállóban nem talált senkit. Valahogyan fôtekintett az istállóban, asz monta, istenem, istenem. Mát ott látott egy macskát. Osztán levette a macskát. A lábát meg keresztüliszurkotta vasvillával. Oszt kidobta a ganyéra. Nem otte agyon egészen. Mát másnap osztán keresik a macskát, de nem volt ott. Akkor hallik, hogy a szomszédasszony fekszik, össze volt szurkodva a keze meg a lába, Így hát megtutták, hogy a szomszédasszony vót ott macska képibe.

Ezt apámtól hallottam. Nagykanizsára szoktak jární fuvarba. Osztán így vót egy legelő, az ut mellett, meg egy kut, oszt ott szoktak etetni. Osztán ott a kutnál vót egy jó fóka birka, ott deleltek. Az egyik kocsis azt monta:

Na, ki inná meg a tejet? - Az egyik azt monta: -Hát hunnan hozná tejet, mikor itt vagy kinh a derékuton? Az meg oszt kapta, odaüt a kocsi alá, és aszt a derékszőget, - ez vas bu vót, aszt nyomogatta. Aszondik, jól locsogott a pohárba a tej. A birkás eszrevötte, mer a birkák igen begöttek. Na, kapta magát, levette a bundáját, oszt ütötte a bundáját bottal. Amint üti, az meg ott jajgatott a kocsi alatt, hogy jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, jaj, ne hagyjatok! De nem tuttak semmit se csinálni, mer nem láttak sehun semmit. Amin kigyün a kocsi alól, aszt monta:-Na, ez nagyobb ördög, mint én. Hát ennyit tudok.

Vót egy embör és aszt monta, hogy most mönnyetök, hozzátok be aszt fáwánt. Ezt a Juhász Sánornak monta, az meséte. Oszt kitötte az ablakon a puskáját és kilütt. Amit mondott, hogy hozzanak be, aszt mind vehozták, mer a puska minéet eltalálta. Pedig csak az ablakon tötte ki. Asz mongya neki egy másik; taniccsa meg ötöt is erre. Asz mongya: Megtanitalak én, csak tödd meg aszt, amit én mondok. És ha megtöszöd, te is aszt megcsainálhatod. Hát mit csinájak? Asz mongya neki: Elgyüsz velem a temetőbe. Van ott egy köröszte, oszt rálüsz arra a körösztre. El is möntek. Mörkor adaértek, aszt mongya:Na, most lüjj rá, maj abbul kicsurran a vér és avval bekenyöd a puskádnak a csövit. Aszt kihagytuk, hogy eszt napfököte előtt köllött csinyáni. Aszt mongya neki, és akkoör te is tudó löszöl. De az embör aszt monta: Hát én esztöt nem csinyálom meg. Hát, aszongya, ha nem csinyalod meg, nem tudsz semmit. Persze, az embör igen mérges vót, mer le akarta rázni magáról a boszorkányságot. Vót ott egy kóró, aszt monta: Ájj rá arra a kóróra! És ráátt és akkorát esett róla, hogy majd a nyaka szakadt. Így átt rajta bosszut. Osztán nem is tudott az ablakon kilüni.

A. Bécze Krikszán József 67 é.

A Bakó Józsefé itt lakott velünk szembe, a férje pásztoreMBER vót. Ahogy nekiállt egy reggel a főzésnek, beállított hozzá egy kol-dusszerű ember és tejetkért tőle. Adott neki egy csupor tejet. Az öreg pillanatok alatt megitta és visszaatta az üres csuport. Aszt mont az öregasszonynak: Édös lányom, igön nagy szöröncséd van neked, hogy teljesitted a kérésemet. Nem mondom meg, hogy ki vagyok, hanem majd meglátod. Ere eltünt. Negyedóra mulva, egy kis ház nagyságu felhő kerekedett az erdő felett, odaért a házhoz, megfordult, hát a farka kilát-szott a sárkánynak, amin az öreg ült. Utána dőlt az eső, mintha öntötték volna. De namsokára kisütött a nap, nem vol csapás a falura, mer attak neki tejet.

Egy pásztor mesélte a következőt. Aszt mesélte, hogy a borjukat legeltette, hát ahogy legeltette a csordát, jött egy ember, de akkora volt, mint egy nagy járda. Amikor odaért a malomuthoz, egy lépéssel átlépte az utat. Hát ő megmerevedett, szóhoz sem tudott jutni, jött feléje, egyszer csak eltünt. A felesége kérdezte, mi or hazament, hogy mi találta, mert olyan, mint a halál.

A.: Krikszán Lidi 68 é.

Az elődeimtől hallottam, hogy aki szerencsét akart csinálni, az Luca napkor kezgyen el kisszéket csinyáni. És egy illető meg is fogat a, nekiállt, hogy megcsinája. Most, ennek a kisszéknak karácsonyra kellett elkészülni, addig minden nap kellett ütni bele. Mikor elkészült a kisszék, akkor karácsony este vögye ki a keresztuttra oszt ott kericszen maga körül egy várt. Mikor osztán meggyütt az éjféel, elkészötötte a várat, oszt várta, hogy mi fog történni. Eccör osztán mönt egy valamiféle, oszt mekkérdöszte: Miért üsz te itten? Akkor aszt monta: Eszt meg eszt kívánom, hogy öneki milyen rettenetes jó sorsa legyen. Mikor elvégeszte, az, aki a várba vót, benn ület,

a másik monta: A kérésed be fog teljesedni, most már elmegyek, lejárt az üdöm. Hát, hogy beteljesedett-e, azt nem tudom, lej

---
Egy szellem bement egy istállóba. Az a gazda is észrevette, akjé vót az istálló. Bemönt, lámpát gyújtott, a lámpa meg elalut. Megkérdezte, ki jár itt. Erre megszólalt egy hang: Amit kerestem, megtaláltam, a többi az én dolgom. Oszt elmönt.

A.: Barics István 98 é.

Felsőszentmártoni születésű

Egyszer a fia nagyon tiltotta azbannyát, hogy ne boszorkánykogygyon. Akkor aszt monták neki, hogy karácsonyra csinyájön lucaszéket és vigye magával a templomba. Oszt mikor a pap felmutatja az oltáriszenté séget, ájjon föl rá. Móg is tötte, oszt mikor ez volt, ott látott minden boszorkányt, seggel az oltárnak. Oszt akkor már futni is köllött neki, mer a boszorkányok mind utána szalattak. Itthon gyorsan belevágta a tűzbe a széket, oszt arra már haza is ért az anyja. -Szerencséd, akasztófárávaló, hogy el nem kaptalak, mer széttéptelek volna! Ennyit hallottam.

A.: András Jánosné 82 é.

Darány

Itt a szomszédba vót egy kisfiu, oszt mindig tejet kért. Egyszer az anyja megleste, hogy hová viszi a tejet. Oszt ott a kerbe, a háziknál, ott vót egy kigyó. Es a gyerek megnyűtt lassan, a kigyó is fejlődött. Mikor nézték, a kigyó eltűnt, csak akkor vót ott, amikor a gyerek a tejet vitte. Mikor a kigyó is meg a gyerek is megerősödött, utnak váltak oszt elmentek. Egyszer asztán keresték a gyerököt, oszt a gyerök visszagyűtt, oszt aszt monta: -Édesanyám, ne keressenek, én garaboncás vagyok. És a gyerök memmonta az anyjának: - Édesanyám, most elmögyök, és holnap délbe olyan vihar lösz, mer énnekem egy másik társammal meg kell verekednem. És olyan vihar lett, hogy olyat még a környéken nem láttam. Mer ha nem gyöz, akkor v lesz a nagy vihar.

A.: Balogh József 70é. rk.

Somogyudvarhely

Vót egy mezei ör, a keresztkomám volt. Amin megy a mezőszélen, tördelte a kukoricafejet egy k ló. Odamegy, megfogja. Ej, de nincs se kötőfékje, se kantárja. Hát, kérem, megáll, azt mondja, maj mekkerülöm én veled a mezőt. Kesute hőzni, de nem tutta kiugrasztani a kukoricából. Akkor megfogta és kébem szépen, elővette a nadrágsziját. -No, egájj. Osztán, amnin akarja, hogy beletöszí a szájába a kantársziját, akkor látta, hogy nincsen neki alsó szájaszéle. No, de asztán nem törődött vele, rátekerde az órára a nadrágsziját, oszt fölűtt rá. Vitte, mint a szél, körü a ,ezőbe. Pár percek alatt mekkerüte mezőt. Az erdő szélen pedig leszállt rőla, mer ott volt a gunyhója. Oda kötöte a fáho. Ő meg bemnet a gunyhóba, lefekűtt, mer meghurcolta ugy, hogy majd a fene megette. Rögge meg keresi, de nincs a ló. A nadrágszij ott vót, de a ló nem. Eszt mondom, a saját szájából hallottam.

Nézze, vót egy tehenem, nyóc és fél mázsa. Délbe meg kellett fejni, mer borjas lett. Mos zas idejig atta a tejet. Abba az időbea tejét nem tuttuk felhasználni, eladni sem tuttuk. Hát a disznók is ették. Osztán egy rokonunk, itt a faluban lakott, azt is sokszor kisegítettük tejjel. Ahol ő lakott, ott meg egy vénasszony, a háztuáajdonos, irigyelte azt, hogy ennek a rokonnak tehene nem vót, mégis több teje vót, mint neki. Annyi teje vót neki is, hogy nem tutta felhasználni. Annyit attunk neki. Akkor ennek a rokonnak attuk a tejet. No, aszt mongya ez a vén kuruzsló neki: Aggyál nekem is! Adott neki egy fazékka. Böven vót addig tej. És kéröm szépen, att ul a naptul fogva, hogy mi v nálta a tehénnel, nem tudom, de a tehén elapatt. Üttük vertük, de nem

adott tejet. Azt hittük, bikához jár. Mihelyt kiengettem a járomból, egyenesen annak az asszonymnak az ablaka alá futott. Ott bögött szakadásig. Ha nem hajtottam volna el, máig is ott bögne. És meg köllött hizlalni, mer többet tejet nemadott. Orvosnak is mutattam, az is azt mondta, egészséges, minden jó neki. Akkor azt monta, mennyünk el a füjes asszonyokho. El is mentünk, Zsdállában vót egy vén kuruzsló. Elvittük a tehén kötelét és az öntözte. Mát, annyit javult, hogy többet nem futott el oda, de fejni nem lehetett. Attul kezdve meg azoknak vót annyi tejük, mint nekünk vót régen. Látja, ez saját magamon történt.

Meséték, hogy egy embernek vót hosszú idejig egy menyasszonya, oszt e el is vette. De a szülei elleneztek. Osztán nem tudott vel élni, hosszú idejog. Nem tulta, hogy mért. Hanem eccer osztán kiment a hegybe, oszt hallgatózott, oszt hallja ám, hogy emlegeti a nevit. Oszt azt monták, : No, ez is meghazná a menyecskét, ha tudná. Mert azt a lányt más is szerette vólna elvenni, oszt az emlegette ott a hegybe. De addig nem tuggya, ameddig én meg nem engedem. Ere osztán belépett, kisfejsze volt nála. Aszt monta neki: Most mekkegyeimez neki, de ha nem teszi jóvá, végez vele. Ha már így kilotyogta. Aszonta: Légy nyugottan, megcsinálom. És kérem szépen, utána való napokban használhatta a nőt, ahogyan csak teccett neki.

Hát kéröm szépen, engöm lölt a hideg háromig, amikor nősülés előtt álltam. Hát, megnősütem. Utána egy évre, hát persze, én vigan tötöttem az életmet, mer a feleségemet szerettem, akedvetem. Oszt nem tudom, mér csináta az a bizonyos, de más is szeretett vóna hozzám gyönni. Eccer beállott a baj, a hideglölés. Minden nap három óra után történt, ősszel, október, november végéig tartott. Az orvos járt hozzám. Amikor legelőször megvizsgált, már tultam, hogy malária. Meggyün az orvos hozzánk, kérdi: Mid fáj?

Mondom, semmise fáj, de három óra után két dunyha alatt is jéghideg vagyok. No, Józsi, majd fölfödözöm. Mert nem találok semmi bajodat. A fázás után megolyam melegöm van, forró vagyok, mint a vas a kohóban. Hát három hónapig elgyütt figyelni. Önni meg nem birtam. Akkor kifárrattam annyira, hogy azt é se tultam, mit csináljak. Karácsony hetibe i még lölt a hideg. Elgyütt hozzám az orvos. Aszt mongya a feleségemnek: Sajnos, ezt el köll mondanom, hogy három hónap után nem tudok semmit se csinányi vele. Mer mindöne rendben van. Titokban mon dom, hogy mönny nek el a füjes asszonyho, de hamar, mer már igön gyöngé. Az asszony fogta magát, eámönt egy másik határba egy helyre. Mát az asszony előszö: nem is igen akart nyilatkozni, Viaszt tött a lábósába, oszt az ingemet vitte el az asszony. Eccör csak azt monta. Nagy szerencséje, hogy elgyütt, mer a férjét a karácsonyba lehet, hogy etemették vóna. Én már akkor nem is jártam a lábamon. Hát kérem, már délután nem lölt a hideg. Este meg elmentem az éjféli misére. Na, most elhiszi esztet? Aszt is meg tulta mondani, hogyki vót, hogy nemrég gyüttek a faluba. Most már ilyen nincs, mert a szentelen portékák elhullottak.

Itt lakott a szomszédba egy öregasszony, olyan hajlott vót, így ment ni. /mutatja/ Oszt hushagyókor hajnalba megyeki, hát látom az udvarrul, hogy mögy a mösgyén, oszt csak szór valamit. De az asószoknyája a fejére vót boritva. Oszt nézem, hát eccör csak gyün vissza. Akkor is szór vqlamit. Mát a mi krumplinkat a baromfi mind kikotorta, győztük betakarni. Az üvéken meg egy tyukkaparás se vót. Hát tuggya ez hogyan vót? Ma már ályenek nincsenek.

A.: Varga Józsefné 68 é. ref. Jókai u. 35.

Minekünk vót a nagymamánknak egy nevelt lánya, oszt férhöz atták, Ennek a férje hetedik gyerek vót. Oszt monta, hogy ő ettül mnident megtudott, mer az ő ura mindönt meglátott.

Cselédek vótak oszt vót köztük egy cselédlegény, a Jancsi, az Nagy-
atádon bejárt egy lányhoz, aki szobalány vót. Az vót a szereteje neki.
Egyszer ez a lány elment Pestre, oszt hát ez a Jancsi akkora bánatba
esett, hogy a rosszak megkisértették. Mer hogy mindig oda vót az esze.
No, osztán eccör csak a rossz odamönt hozzá lány képibe. Oszt aszt mon-
ta, hogy másik gazdánál van, oszt oda ü nem járhat, hanem esztán majd
ü gyün a legényhez. Nahát, az minden este mönt a Jancsihoz, oszt vitt ne
ki minden este szalvéta ruhában pogácsát. Oszt a Jancsi adott belle
másoknak is. Egyiknek izlett, a másiknak nem. De a Jancsinak mindig izle.
Nahát ez a sógora egyszer merte a vizet, oszt látta, hogy a levegőben
ment egy nagy petrencehordó rud, repült valami, oszt leereszködött az
udvarba. Hát a lány vót az. Oszt mingyá tudósította a többieket, hogy a
Jancsihoz a ludvérc jár. A Jancsi meg már igen lesoványodott, merhát ett
aszt a pogácsát. Meg a rosszal közösködött. Hát vót ottan egy idős bácsi
aki értett hozzá. Monta nekik, hogy gyorsan le a gatyamadzagokat. A Jan-
csinak meg szótak, hogy a ludvérc jár tehozzád, nem a lány! Oszt monták,
hogy csajja be a jányt a pajtába. Oszt mikor becsata, akkor, körösztbe
lekötötték az ajtót, mög az ablakot. Az istálló ajtót mög ablakot. Akkor
szótak, hogy most már csajja át az istállóba. Akkor az öreg kapott egy
csomag fejszét, oszt fejbevágta. Nyerített, oszt fosott, mint a ludvérc.
Csak úgy spriccelt. Még hetek múlva is bűdös volt. Oszt kiborította a
pogácsát, hát a mind lószarrá változott. Mihelyt fejbevágták, lóvá válto-
zott, ludvérc lött. Agyonütötték osztán. Hát, ez nem az Ótestamentomban
vót, ez itt vót a faluban. Igy menekült meg a Jancsi tőle.

A Lacza Józsi bácsi meséte, hogy vót egy Jancsi nevü legény, ez is
Jancsi vót. Osztán ezt is a sátán megkisértette. Egy este, mikor a le-
génykék összementek, társalogtak egymással, ott voltak mind a Jancsiék-
nál. Eccör csak beszót ám az abalakon valaki. "Jancsi, gyere ki!"
De a Jancsi nem jót érzett, nem mönt ki. Monták neki, Jancsi, ergye ki!
Ha kigyüttök velem, akkor kimögyök. No, osztán aszt monták, kimegyünk ve-
led Jancsi! Oszt mikor kimöntek, csak aszt látták, hogy előugrott valami
és fölött a Jancsi nyaka közé, oszt hajtotta. Egy hétig volt el a Jancsi.
Mikor hazagyütt, nemsokára meg is halt. Aszt monták, hogy mindönfelé
hajtotta, az a rossz, ha nem mönt, ütötte. Volt még többis, mint egy má-
zsa, oszt mögszakadt a Jancsi. Hát ennyi vót.

Errül is hallottam, hogy vót egy rossz erkölcsü fiyu. Oszt nem járt
templomba, az Isten házába.. Pünközd napgyán is kérte az anyja, hogy mö-
nnyön el a templomba. Meg is fogatta, de elmönt a kocsmába. Hát oszt-
án beállított egy jóképü, csinos fijatalembör, oszt monta, hogy ki
lössz az, aki ma pünközd napgyán fölül az ő hintójára, oszt körü-
danojja a falut. Annak ő anyi bort fizet, amennyit csak meg tud inni.
Hát ez vállalkozott rá. Minygyárt hozatott neki bort, ittak. És ugy
látta, hogy a másik is iszók. Hát osztán, mikor már möntek vissza be-
re a kocsmába, az ördög, amint hajtotta be a lovakat, odafordult hirtelen
a Jancsihoz és ugy odavágta a kapufélfához, hogy szétloccsant a feje.
Hát ez történt, mert pünközsdkor a jóknak elküldi az Uristen a Szent-
lelket, a rosszakank meg az ördögöt.

Édesanyámtól hallottam, hogy volt egy rossz anyja. Vasárnap a lánya
elment templomba, ő meg nem sütötte meg előző nap a süteményt, amivel
sok vesződés jár, hanem otthon maratt és törte a mákot. Mikor a lánya
gyütt haz, akkor izs még a mákot törte. De nem törődött a mák. Ó, édes-
anyám, hát még mindig nem törte meg? Ergye, lányom, mer ha még egy szót
szósz, a Szüzmáriadat is megtöröm. Amint eszt kimonta, tüzlánd csapott

ki a száján.

A nagyanyámtul hallottam, hogy valaki Pünköszt napján kimönt madarakat vágni, oszt az Isten ugy megtompította az elméjét, hogy maga alatt vágta a fát, amin állt. Leesött, és möghalt. Sokszor hallottam a nagyanyámtul.

Meg ezt is a nagymamám emlígette. Egy vénlány Luca napkor páruzt. Odamönt hozzá a Luca asszony, egy kis ruca képibe.. Csak sáppogott, csak sáppogott a lába alatt. -Ergye innen, te kis ruca, mer mingyá gyakran öntlek a forró luggal. De csak nem mönt e. Erre kapta a forró lugot, amint öntte bele a sajtárba, rálottyintotta. A ruca mingyá főkapta a vénlányt, oszt belevágta a párlósajtárba, mög lefórázta luggal. Mer Luca napkor nem lett vóna szabad páróni.

No, esztöt meg a Gaál Pétör bácsi mesélte. Eccer fijatal legény korában vőfély vót egy lakodalomban. Egy másik legénnyel. Ejjélkor kimöntek pisáln', oszt möghallották, hogy a főzőasszonyok közül kettő beszélget, hogy meggyütt az idő, el kéne mönni. De mibe mönnyenek el. Mer boszorkányok vótak. Asz mongya az egyik: "Ott van az a párlócsöbör, mönnyünk abba!" Ük meg gyorsan beleültek a csöbörbe, mer kíváncsik vótak, hogy hova mönnek. Osztán ez a két boszorkány meg két nyirágsöprüt vött a kezibe, hátukat egymásnak vetették, oszt aszt monták:

"Köd előttünk, köd utánunk,
Minket sönki meg ne lásson!"

Avval osztán emelkedött is a hordó, oszt mönt aa rendeltetési helyre, ahova szoktak mönni. Möntek egy erdő fölött, az erdő meg elkezdött zugni, ahogy elmöntek fölötte. Az erdő közepibe vót egy akol, hát oda möntek. Volt ott heje, huja, szólt a zene, így járt a boszorkány k keze a fejük felett, ugy jártak. Volt ott cimbalom, mindenféle zene. Egy darabig nézték, osztán monták, hogy mönnyünk vissza a hordóba, mer ha a boszorkány k hazamönnnek, mi mög ittmaradunk, azt se tuggyuk, hol vagyunk. Beleültek, möntek a banyák, megin fölűtek a söprűvel a hordóra, hátukat összevették, oszt megén monták háromszor, hogy

"Köd előttünk, köd utánunk,
Minket senki meg ne lásson!"

Emelkedött a hordó, oszt mönt, csak ugy suhogott. No, osztán, mikor hazaértek, leszállt a hordó. Oszt monták: No, megérkeztünk! - De ám mi is! - Hej, az anyátok erre meg arra! - Hát ti is ott vótatok? Ott ám, a banya mindenötöket! Oszt kérték ám őket nagyon hogy el ne mongyák sönkinek. Ez már csak igaz vót, mer a Pétör bácsi meséte.

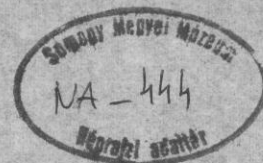
Édősanyám meséte, hogy mikor ő lány vót, ...

A.: özv Kozma Péterné 70 é. /Juli néni/

Egy rokonyunk szótt hushagyó kedden. Osztán ahogy sokáig szótt, tize egy óráig, egyszer csak beszólt hozzá valaki az ablakon: "Rozi, szüsz? Rozi, szüsz?" Háromszor. Ötet minnyá elfogta a félelem, abbahagyta a szüjést, osztán lefujta a lámpát, oszt a ludvérc meg lefosta a falat. Onnan tutta, hogy a ludvérc volt.

A lányok, mikor jártak fonóba, osztán mikor elmulott a fonyó, akkor táncótak. Osztán valahogyan egy lányt sose háttak táncóni. Azon kérte az Istent, hogy csak adna neki egy pajtást, mer ha nem ad, el se gyün többet a fonóba. Másik este rördöt neki az Isten, odaállt mellé egy legény. De utóbb észrevett, hogy mit dobog ez. Odanézt, hát lólába van. Osztán be akart menni hozzájuk, mikor hazakisérte, de elkezdött kijabálni az édesanyjának, oszt nem engették be. mer hát fét tüle

Malli, asztat tudom, hogy jártam egy asszonnyal mrhát őrizni, oszt az monta, hogy egy Balogh nevezetű ember gyütt fül este a rétrül.

Amin gyün, eccör csak látták az emberek, hogy a baloghot kíséri egy két nagy kutya. Egyik elől, a másik hátul. Tuggya, nem szólt a balogh semmit se hozzájuk. Oszt másnap hallották, hogy belement a balogh a Drávba. Kinnhagyta a kapuját egy boton.

Ezt ugy hallottam, hogy vót egy gazdag asszony, az sose adott a kódisnak. A szomszéggya az nagyon szegény vót, az meg mindig adott. Oszt ahányszor kódis gyött hozzá, mindig, vett egy lapát lisztet, és beletette egy zsákba, de nem atta a kódisnak. Oszt már zsákszámra állt nála a liszt a kamrába. Mát egyszer nézi a lisztyét, oszt csak ugy csuszik, mászik a zaákban a kigyó.

A.: Csokonyai Kovács István

Kálmánca

Vót egy embernek egy ludvércé, nem is egy, hanem több. Mindig mon-
ták neki, hogy mit, mit, mit. Nme tut a senkinek sem átadni őket.
Oszt akkor aszt monta, hogy horgyák ki a Drávából a vizet. Nem tutták ki
hordani, oszt beleszakattak. Mát ez vót a ludvércé.

Apámmal őriztük a szőlőt, itt hátul. Mát gyütt az erdőbül ott a domb
rul le egy világosság. Azt monta a nagybátyám, hogy egy tüzesembör.
Apám kiment, oszt egy kis lámpás pittyogott nála. Mát osztán vót-e
igazából tüzesembör, nem tudom.

Egy cselédleánybeszélte, itt lakott a pusztán. Egy asszony ment a
templomba, oszt abba időbe horták ezeket az keményített alsószoknyákat.
Akkor nekiállt sietni az asszony, oszt mennél jobba sietött, annál
jobban suhogott a szoknya. Asztán már szalatt is, oszt annyira kimerült,
hogy ijettábe meghalt.